

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CX. — Izdan in razposlan dne 15. decembra 1897.

Vsebina: Št. (281—283.) 281. Razglas o oznamembi tistih učilišč, s katerih odhodnimi spričevali se dokazuje sposobnost za nastop določenih dopuščenih obrtov. — 282. Ukaz o združbi okrajnih sodnij Mariabill in Neubau, potem Josefstadt in Alsergrund na Dunaju, in pa o ustanovitvi okrajne sodnije Josefstadt v kazenskih stvareh. — 283. Ukaz o postopanju v spornih zakonskih stvareh.

281.

Razglas trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari in ministrstvom za bogočastje in nauk z dne 5. decembra 1897. l.

o oznamembi tistih učilišč, s katerih odhodnimi spričevali se dokazuje sposobnost za nastop določenih dopuščenih obrtov.

Na podstavi ministrstvenega ukaza z dne 17. septembra 1883. l. (drž. zak. št. 151) o dokazovanju posebne sposobnosti za nastop dopuščenih obrtov se razgláša to-le:

Za nastop v točki 5., odstavku 2. navedenega ukaza imenovanega obrta za narejanje in prodajanje strelnega orožja se izreka odhodno spričevalo strokovne šole za orožno obrtnost v Borovljah za zadosten dokaz sposobnosti.

Za nastop v točki 9. istega ukaza omenjenega dopuščenega obrta za narejanje in popravljanje parnih kotlov je šteti spričevala nastopnih učilišč v zvezi z izkazom o uporabi v imenovanem obrtu za zadosten dokaz posebne sposobnosti:

Spričevalo o prvi državni preskušnji, na tehniških velikih šolah na Dunaju, v Gradcu, Pragi, Brnu ali Levovu opravljeni z dobrim uspehom iz stroke strojestavja, oziroma spričevala o posameznih preskušnjah iz vseh predmetov te državne preskušnje, opravljenih z najmanj zadostnim uspehom, s spričevalom vred o uspešno opravljenih napredovalnih preskušnjah iz strojeslovja, strojestavja in mehanične tehnologije;

zrelostno spričevalo ali spričevalo o uspešno dokončanem zadnjem letniku mehanično-tehniških oddelkov viših obrtnih šol na c. k. državnih obrtnih šolah na Dunaju (I. okraj), v Trstu, Pragi, Libercu, Polznju (nemška državna obrtna šola), Brnu (nemška državna obrtna šola), Bélsku in Krakovu, nadalje dolenjeavstrijske deželne obrtne šole v Dunajskem Novem mestu in tečaja za stavbo ladij na c. k. državni obrtni šoli v Trstu.

Ta spričevala ravnokar omenjenih zavodov je, v zvezi z izkazom o najmanj dveletni praktični uporabi v dotičnem instalacijskem obrtu, šteti za zadosten dokaz sposobnosti za obrt izvajanja napeljav plinovitih cevi, naprav za plinovo svečavo in vpekljav vode.

Gautsch s. r.

Latour s. r.

Koerber s. r.

282.**Ukaz pravosodnega ministrstva
z dne 7. decembra 1897. l.**

**o združitvi okrajnih sodnij Mariahilf in Neubau,
potem Josefstadt in Alsergrund na Dunaju, in pa
o ustanovitvi okrajne sodnije Josefstadt v kazenskih stvareh.**

Izpreminjaje ministrstveni ukaz z dne 25. novembra 1853. l. (drž. zak. št. 249) se na podstavi Najvišega pooblastila z dne 29. novembra 1897. l. združujeta na Dunaju okrajni sodniji Neubau in Mariahilf z ene strani, in okrajni sodniji Josefstadt in Alsergrund z druge strani, vsako dvojce v eno okrajno sodnijo z imenom „Neubau“, oziroma „Josefstadt“.

Ta zadnja okrajna sodnija mora izvrševati samo sodno oblast v civilnih pravnih stvareh in imeti torej v svojem nazivalu pristavek „v civilnih stvareh“, za izvrševanje kazenske sodne oblasti pa se ustanavlja samostalna okrajna sodnija z imenom „Josefstadt v kazenskih stvareh“, kateri se, izpreminjaje ukaza pravosodnega ministrstva z dne 19. septembra 1879. l. (drž. zak. št. 115) in z dne 29. decembra 1880. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1881.), odkazuje na podstavi §. 9. v kazenskem pravnem redu sodna oblast v kazenskih stvareh za okraje Notranje mesto, Josefstadt in Alsergrund.

Ta ukaz zadobi moč s 1. dnem januarja 1898. l.

Ruber s. r.

283.**Ukaz pravosodnega ministrstva
z dne 9. decembra 1897. l.**

o postopanju v spornih zakonskih stvareh.

Da se oznamenijo tista določila dvornega dekreta z dne 23. avgusta 1819. l. (zb. pr. z. št. 1595) o postopanju v spornih zakonskih stvareh, katera po členu I., odstavku 2. vpeljavnega zakona k civilnemu pravnemu redu (zakon z dne 1. avgusta 1895. l., drž. zak. št. 112), dasi začne veljati civilni pravdni red, ostanejo v veljavnosti, ker se tičejo stvari, ki niso urejene v civilnem pravnem redu, in da se spravi uporabljanje teh določil v sklad s predpisi civilnega pravnega reda, se ukazuje na podstavi člena LV. vpeljavnega zakona k civilnemu pravnemu redu:

I. Uporabljanje civilnega pravnega reda.**§. 1.**

S pridržkom posebnosti, ki se pokažejo iz določil občega državlanskega zakonika, vpeljavnega zakona k civilnemu pravnemu redu in iz nastopnih naredeb, je predpise zakona o sodnem postopanju v državlanskih pravnih sporih (civilnega pravnega reda) z dne 1. avgusta 1895. l. (drž. zak. št. 113) uporabljati tudi v postopanju v spornih zakonskih stvareh, predpisanem v §§. 94., 97. in 107. o. d. z.

V tem postopanju niso stranke na prvi stopinji dolžne, dajati se zastopati po odvetnikih (§. 27., odstavek 2. c. p. r.). Tudi ne nastopi pri tožbah v zakonskih sporih zaveznost, dati varščino za pravdne stroške (§. 57., št. 3 c. p. r.).

II. Postopanje v sporih o ločitvi od mize in postelje.**§. 2.**

S prošnjo za ločitev, podano brez privolitve drugega zakonskega dela, je ravnati kakor s tožbo.

Pred določbo prvega naroka za ustno razpravo (§. 239. c, p. r.) mora opraviti sodnija v §. 104. o. d. z. predpisana opominjanja zakonskih v treh različnih obrokih s presledki po najmanj osmih dni, ako ni priloženo prošnji za ločitev (ločitveni tožbi) spričevalo rednega dušnega pastirja o poskusih sprave, opravljenih po predpisu §§. 104., 107. in 132. o. d. z. (§. 2. zakona z dne 31. decembra 1868. l., drž. zak. št. 3 iz leta 1869.).

Opominjanja pred sodnijo mora opraviti predsednik odsekov ali odsekov ud, katerega odredi on.

§. 3.

Sodnija mora pri ustni razpravi skušati poravnati razprtije zakonskih z lepa tako, da se ali prošnja za ločitev (ločitvena tožba) umakne prostovoljno ali da drugi del dovoli iz popolnoma veljavnih vzrokov zahtevano ločitev brez sodne sodbe na določen ali nedoločen čas (§. 204. c. p. r.).

§. 4.

Ako se udeležujejo postopanja nedoletne ali v skrbstvu stoječe stranke, je povabiti ž njimi k ustni razpravi tudi njih roditelje, varuhe ali skrbnike.

§. 5.

V razpravnem zapisniku je mimo povedeb, oznamjenih v §. 207., št. 2 c. p. r., navesti tudi opravilo, stanovališče, starost in vero obeh zakonskih, čas sklenjenega zakona, število, starost in spol otrok; tudi je povedati v zapisniku, ali se je naredila ženitvena pogodba.

§. 6.

V ustni razpravi o prošnji za ločitev (ločitveni tožbi), podani brez privolitve drugega zakonskega dela, se ne sme iti črez vzroke ločitve, ki jih uveljavljata stranki.

V sodbi o taki prošnji za ločitev (ločitveni tožbi) je, ako se ugotovi prošnji (tožbi), vselej razsoditi tudi o tem, je-li ločitve kriv ta ali drugi zakonski del ali oba dela ali pa nobeden od njiju.

§. 7.

Ko se dovoli ločitev, zaprosena vsled porazuma obeh strank, se ne sme dopustiti noben pridržek nadaljnjih sodnih razprav o prehrani zakonske žene in otrok, o razločitvi imovine ali drugih vzajemnih zahtevah zakonskih delov, torej se sme, v kolikor se nista oba dela poravnala o vseh teh stvaréh popolnoma in brezpogojno, ugoditi ločitvi samo z sodno razsodbo iz vzrokov, navedenih v §. 109. o. d. z. (§. 8. dvornega dekreta z dne 23. avgusta 1819. l., zb. pr. z. št. 1595).

III. Postopanje o neveljavnosti in razvezi zakona.

§. 8.

V primerih preiskave o neveljavnosti ali o zaproseni razvezi zakona se je ozirati na predpise §§. 94. do 102. in 115. do 117. o. d. z.

§. 9.

V postopanju o neveljavnosti ali razvezi zakona se opravlja narok (§. 239. c. p. r.), še preden se sklene kaka zamudna sodba.

Na podstavi uradnega naznanila ali došlega zaoprosila je zastran uradne preiskave (§§. 97. in 115. o. d. z.) in ugotovitve vzrokov, navedenih za neveljavnost ali razvezo zakona, takoj ukazati pripravljeno postopanje po §. 245., št. 2, c. p. r.

Po dokončanem pripravljalnem postopanju je razpravljati v ustni sporni razpravi o veljavnosti zakona in o zaprosbi za razvezo zakona.

§. 10.

Kakor v pripravljalnem postopanju, tako tudi v ustni sporni razpravi je z oblastmi, dodeljenimi za vodstvo pravde odrejenemu sodniku, predsedniku in odseku, delati na to, da se pojasnijo popolnoma vse za razsodbo važne dejanske okolnosti. Za neveljavnost ali razvezo zakona navedene vzroke je sicer popolnoma osvelčiti, pa tudi strogo preskusiti, in veljaven zakon je vzeti uradoma v obrambo zoper vsako samohotno izpodbijanje. Kakor pripravljeno postopanje, tako tudi usno razpravo je voditi tako, da se neveljavnost zakona ali pravica, zahtevati njega razvezo, ali jasno dokaže, ne gledé na lastne priznave ali dogovor zakonskih delov ali pa da se brezdvomno izkaže, da je ta dokaz nemogoč (§. 14 dvornega dekreta z dno 23. avgusta 1819. l., zb. pr. z. št. 1595).

Za pripravljeno postopanje v §. 252., odst. 1. civilnega pravnega reda izrečena omejitve na zahteve in nasprotne zahteve, ki se uveljavljajo v pripravljanih pravnih spisih, in pa predpisi o posebnih nasledkih, če bi stranka ne prišla v pripravljalnem postopanju (§. 254.), se ne uporabljajo pri preiskavi neveljavnosti ali zahtevane razveze zakona.

§. 11.

V sodbi, s katero se izreka zakon za neveljavnega ali se razvezuje, je razsoditi vselej tudi o tem, je-li kriv neveljavnosti zakona ali njega razveze ta ali drugi zakonski del, ali vsaki zakonski del ali nobeden od njiju.

§. 12.

Kadar kak zakonski del ne sluša sodniškega poziva, da naj sam pride k zaslišanju ali razpravi v pripravljalnem postopanju ali k ustni sporni razpravi, tedaj se sme, v kolikor je njegov prihod važen za uradno preiskavo in ugotovitev za neveljavnost ali razvezo zakona navedenih vzrokov ali pa za poskus zopetne združbe zakonskih, povabiti vnovič, zapretivši mu kazen zavoljo nereda, ter ga s prisodbo te kazni prisiliti, da pride (§. 87. z. o. u. s.).

§. 13.

Kadar bi bila prošnja kakega zakonskega dela, da naj se izreče zakon za neveljavnega ali razveže,

očividno nepodprta, tedaj ga je povabiti najprej samega in ga s primernimi opomini, ako mogoče, pripraviti do tega, da opusti prostovoljno svojo namero (§. 15. dvornega dekreta z dne 23. avgusta 1819. l., zb. pr. z. št. 1595).

§. 14.

Kadar se sme v primeru, da se zakon po pravici zatrjuje za neveljavnega, ovira odstraniti s poznejšo odvezo, s privolitvijo osebe, žaljene v svojih pravicah, ali z odobritvijo oblasti, tedaj se mora uporabljati predpis §. 98. o. d. z., poskušati tudi pri razvezi zakona, zaproseni po nekatoličanih, po kakovosti okolnosti doseči poravnavo z lepa in zopet združiti ločeni duši (§. 16. dvornega dekreta z dne 23. avgusta 1819. l., zb. pr. z. št. 1595).

§. 15.

Po sodnji postavljenemu zagovorniku zakonske vezi je priobčiti uradno naznanilo ali zaprosilo, na katerega podstavi se uvaja preiskava; mimo tega je privzeti zagovornika zakonske vezi kakor k pripravljalnemu postopanju, tako tudi k ustni sporni razpravi.

Zagovornik zakonske vezi mora o vseh okolnostih, navedenih kot vzrok, da je zakon razvezati ali izreči za neveljavnega, natančno pozvedovati, v koliko je predlog v zakonu vtemeljen in podprt s popolnim dokazom, ali kateri ugovori in pomiselki mu stoje na poti, skrbno preiskati, ter oddati o tem sodnji temeljito in vestno mnenje.

Kadar bi v tem kaj izpregledal, tedaj ga mora sodnik uradoma opomniti na to (§. 17. dvornega

dekreta z dne 23. avgusta 1819. l., zb. pr. z. št. 1595).

§. 16.

Zoper sodbe, s katerimi se izreka zakon za neveljavnega ali se razvezuje, mora zagovornik zakonske vezi podati vselej o pravem času priziv, in ako se med katoličani, ali če je en del katoliške vere, razsodi, da je zakon ničen, celo zoper prizivno odločilo, katero potrjuje sodbo prve stopinje, zglasiti dosodno pritožbo (§. 18. dvornega dekreta z dne 23. avgusta 1819. l., zb. pr. z. št. 1595).

§. 17.

Ako se izreče zakon za neveljavnega ali se razveže, se mora po pravnomočnosti te razsodbe uradoma odrediti, da naj se vpiše v poročno knjigo po navodilu §. 122. o. d. z. (§. 19. dvornega dekreta z dne 23. avgusta 1819. l., zb. pr. z. št. 1595).

§. 18.

Predpisi dvornega dekreta z dne 13. novembra 1816. l. (zb. pr. z. št. 1296) se ne izpreminjajo s tem, da začne veljati civilni pravdni red.

§. 19.

Ta ukaz zadobi moč 1. dne januarja 1898. l.

Ruber s. r.